

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-130/24-1

Sprawa C-130/24

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

16 lutego 2024 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Verwaltungsgericht Düsseldorf (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

16 stycznia 2024 r.

Strona skarżąca:

YC

Zaskarżony organ:

Stadt Wuppertal

8 K 8657/22

POSTANOWIENIE

w postępowaniu sadowoadministracyjnym

pani YC, [...]

skarżąca,

[...]:

przeciwno

Stadt Wuppertal (miastu Wuppertal, Niemcy), [...]

zaskarżony organ,

w p r z e d m prawa cudzoziemców (pobyt z powodów rodzinnych)
i o c i e tutaj: prawo pobytu wynikające z art. 20 TFUE

[...]

ósma izba Verwaltungsgericht Düsseldorf (sądu administracyjnego w Düsseldorfie, Niemcy)
w dniu 16 stycznia 2024 r.

p o s t a n o w i ł a:

Postępowanie zostaje zawieszono.

Na podstawie art. 267 TFUE Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostają przedłożone następujące pytania prejudycjalne:

- 1. Czy prawo pobytu wynikające z art. 20 TFUE zależy od tego, czy procedura wizowa, która z mocy ustawy jest wymagana do wydania krajowego dokumentu pobytowego, może zostać przeprowadzona uzupełniająco w racjonalny sposób w krótkim, wiarygodnie przewidywalnym czasie?**
- 2. Czy prawo pobytu wynikające z art. 20 TFUE powstaje na mocy prawa Unii, wobec czego wymaga jedynie poświadczenia przez organy krajowe, czy też takie prawo pobytu musi być konstytucyjnie przyznane przez organy krajowe?**
- 3. W przypadku, gdy prawo pobytu powstaje automatycznie na mocy prawa Unii: w którym momencie powstaje to prawo?**
- 4. W przypadku gdy prawo pobytu ma zostać przyznane przez organy krajowe: w którym momencie ma ono zostać przyznane z mocą wsteczną?**

U z a s a d n i e n i e

I.

- 1 Skarżąca, urodzona w dniu 6 lutego 1988 r., jest obywatelką Republiki Kamerunu. Posiada paszport ważny do dnia 23 marca 2028 r.
- 2 W dniu 25 września 2019 r. polska placówka dyplomatyczna za granicą wydała skarżącej wizę krajową (kategoria wizy D) ważną do dnia 23 września 2020 r. dla celów podjęcia studiów. Z wizą tą wjechała ona do strefy Schengen w dniu 28 września 2019 r. i rozpoczęła studia w Polsce.
- 3 Skarżąca następnie wjechała z Polski na terytorium federalne i dokonała meldunku na obszarze właściwości zaskarżonego organu (organu do spraw

cudzoziemców) w dniu 1 sierpnia 2020 r. Zamierzała zatrudnić się w Bundesfreiwilligendienst (federalnej służbie ochotniczej) od dnia 1 października 2020 r. i telefonicznie zapytała zaskarżony organ o możliwości w tym zakresie.

- 4 Zaskarżony organ wezwał skarżącą do opuszczenia terytorium kraju i wydał jej zaświadczenie dotyczące przekroczenia granicy, gdy skarżąca podała, że chce dobrowolnie wyjechać. W dniu 6 listopada 2020 r. skarżącą pisemnie wezwano do natychmiastowego opuszczenia terytorium kraju.
- 5 Skarżąca nie wyjechała z terytorium federalnego. Jednak władze nie były już w stanie się z nią skontaktować pod podanym adresem zameldowania. Skarżąca ponownie skontaktowała się z zaskarżonym organem dopiero w dniu 23 czerwca 2021 r.
- 6 W dniu 24 września 2021 r. urodziło się dziecko skarżącej, które posiada obywatelstwo niemieckie po ojcu.
- 7 Skarżąca mieszka z dzieckiem w jednym gospodarstwie domowym. Ojciec ma niewielki kontakt z dzieckiem. Odwiedza je tylko w weekendy i płaci świadczenie alimentacyjne na dziecko w wysokości 200,00 EUR miesięcznie. Ojciec dziecka ze względów zawodowych nie jest w stanie opiekować się dzieckiem przez kilka tygodni z rzędu. Skarżąca ma wyłączne prawo do pieczy nad dzieckiem.
- 8 W dniu 12 kwietnia 2022 r. skarżąca złożyła wniosek o zezwolenie na pobyt w celu sprawowania pieczy nad osobą dziecka.
- 9 Zaskarżony organ nie rozpatrzył tego wniosku. W związku z tym skarżąca wniosła skargę w dniu 13 grudnia 2022 r.
- 10 W postępowaniu sądowym zaskarżony organ twierdzi, że wydanie zezwolenia na pobyt jest wykluczone. Skarżąca ukrywała się w okresie od grudnia 2020 r. do końca czerwca 2021 r. W związku z tym wypełnione zostały znamiona przestępstwa z § 95 ust. 1 pkt 2 AufenthG. Oznacza to, że istnieje interes w deportacji zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 AufenthG, co wyklucza z kolei wydanie zezwolenia na pobyt i od czego nie można odstąpić. Wydanie zezwolenia na pobyt zakłada również wjazd z wymaganą wizą, co nie miało miejsca. Od skarżącej można racjonalnie oczekiwać uzupełniającego przeprowadzenia procedury wizowej, co zajęłoby krócej niż miesiąc. Może opuścić kraj wraz ze swoim niemieckim dzieckiem i uzupełniająco przeprowadzić procedurę wizową w Kamerunie. Nie zagraża to dobru dziecka. Nie zostały również spełnione wymogi dotyczące prawa pobytu wynikające z art. 20 TFUE. W przypadku wspólnego wyjazdu w celu uzupełniającego przeprowadzenia procedury wizowej obywatel niemiecki, który nie podlega obowiązkowi szkolnemu, musi opuścić terytorium Unii tylko na krótki czas, tak więc istota prawa nie zostaje przez to naruszona. Przerwanie kontaktu z ojcem dziecka na okres krótszy niż miesiąc jest możliwe do przyjęcia.

- 11 Na mocy (nieprawomocnego) wyroku częściowego z dnia 23 listopada 2023 r. zaskarżony organ został zobowiązany do wydania skarżącej zezwolenia na pobyt zgodnie z § 28 ust. 1 zdanie pierwsze pkt 3 AufenthG od dnia wydania wyroku.
- 12 W związku z tym spór prawny nadal toczy się przed sądem odsyłającym w zakresie twierdzenia, że skarżącej przysługuje również prawo pobytu na okres przed dniem 23 listopada 2023 r. Zgodnie z prawem krajowym udzielenie zezwolenia na pobyt na okres przed dniem 23 listopada 2023 r. jest wykluczone.

II.

1.

- 13 Następujące przepisy tworzą właściwe ramy prawne sporu:

Prawo Unii

Artykuł 20 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)

1. Ustanawia się obywatelstwo Unii. Obywatelem Unii jest każda osoba mająca obywatelstwo państwa członkowskiego. Obywatelstwo Unii ma charakter dodatkowy w stosunku do obywatelstwa krajowego, nie zastępując go jednak.

2. Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w traktatach. Mają między innymi prawo do:

a) swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich;

b) głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach lokalnych w państwie członkowskim, w którym mają miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa;

c) korzystania na terytorium państwa trzeciego, w którym państwo członkowskie, którego są obywatelami, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych państw członkowskich, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa;

d) kierowania petycji do Parlamentu Europejskiego, odwoływania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz zwracania się do instytucji i organów doradczych Unii w jednym z języków traktatów oraz otrzymywania odpowiedzi w tym samym języku.

Prawa te są wykonywane na warunkach i w granicach określonych przez traktaty i środki przyjęte w ich zastosowaniu.

Prawo krajowe

Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (ustawa o pobycie, działalności zarobkowej i integracji cudzoziemców na terytorium federalnym, zwana dalej „ustawą o pobycie” lub „AufenthG”), do pobrania na stronie: https://www.gesetze-im-internet.de/aufenthg_2004/AufenthG.pdf/, a w angielskiej wersji językowej na stronie: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_aufenthg/englisch_aufenthg.pdf.

§ 5 AufenthG – Ogólne warunki przyznania dokumentu pobytowego

- (1) Wydanie dokumentu pobytowego wymaga co do zasady, aby:
 1. zostały zapewnione środki utrzymania,
 - 1a. wyjaśniono tożsamość oraz, w przypadku gdy cudzoziemiec nie jest uprawniony do powrotu do innego państwa, obywatelstwo,
 2. nie istniał interes w deportacji,
 3. jeżeli nie istnieje uprawnienie do wydania dokumentu pobytowego, pobyt cudzoziemca z jakiegokolwiek innego powodu nie naruszał interesów Republiki Federalnej Niemiec ani im nie zagrażał oraz
 4. został spełniony obowiązek paszportowy zgodnie z § 3.
- (2) Ponadto wydanie zezwolenia na pobyt, niebieskiej karty UE, karty ICT [dla osoby objętej przeniesieniem wewnątrz przedsiębiorstwa], zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia UE na pobyt stały wymaga, aby cudzoziemiec
 1. wjechał do kraju z wymaganą wizą oraz
 2. dostarczył już odpowiednich danych do wydania wizy we wniosku wizowym.

Odstępstwo od tych wymogów jest możliwe, jeżeli spełnione są wymogi dotyczące wydania wizy lub jeżeli, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności sprawy, uzupełniające przeprowadzenie procedury wizowej byłoby nieracjonalne [...].

§ 27 AufenthG – Zasada łączenia rodzin

1. Zezwolenie na pobyt w celu utworzenia i utrzymania wspólnoty rodzinnej na terytorium federalnym dla zagranicznych członków rodziny (łączenie rodzin) jest wydawane i przedłużane w celu ochrony małżeństwa i rodziny zgodnie z art. 6 Grundgesetz (ustawy zasadniczej).

[...]

(3) Można odmówić wydania zezwolenia na pobyt w celu łączenia rodziny, jeżeli osoba, w odniesieniu do której następuje łączenie rodziny, dla celów zapewnienia utrzymania innych członków rodziny lub innych członków gospodarstwa domowego jest zmuszona korzystać ze świadczeń na podstawie Zweiten lub Zwölften Buch Sozialgesetzbuch (drugiej lub dwunastej księgi kodeksu zabezpieczenia społecznego). Można odstąpić od § 5 ust. 1 pkt 2.

§ 25 AufenthG – Pobyt ze względów humanitarnych

[...]

(5) Cudzoziemcowi, który w sposób podlegający wykonaniu jest zobowiązany do opuszczenia terytorium kraju, można wydać zezwolenie na pobyt, jeżeli wyjazd z kraju jest niemożliwy z przyczyn prawnych lub faktycznych i nie można spodziewać się usunięcia przeszkód w opuszczeniu kraju w dającej się przewidzieć przyszłości [...].

§ 28 AufenthG – Łączenie rodzin z Niemcami

(1) Zezwolenie na pobyt wydaje się cudzoziemcowi będącemu

1. małżonkiem Niemca,
2. małoletnim dzieckiem Niemca niepozostającym w związku małżeńskim,
3. rodzicem małoletniego Niemca niepozostającego w związku małżeńskim w celu sprawowania pieczy nad osobą dziecka,

jeżeli Niemiec ma miejsce zwykłego pobytu na terytorium federalnym. W drodze odstępstwa od § 5 ust. 1 pkt 1 jest ono wydawane w przypadkach określonych w zdaniu pierwszym pkt 2 i 3. Zasadniczo powinno być ono wydawane w drodze odstępstwa od § 5 ust. 1 pkt 1 w przypadkach określonych w zdaniu pierwszym pkt 1.

§ 54 AufenthG – Interes w deportacji

[...]

(2) Interes w deportacji w rozumieniu § 53 ust. 1 jest ważny, jeżeli cudzoziemiec

[...]

9. dopuścił się nie tylko odosobnionego lub nieznacznego naruszenia przepisów prawnych, decyzji lub zarządzeń sądowych lub urzędowych lub popełnił poza terytorium federalnym czyn, który na terytorium federalnym należy uznać za ciężkie przestępstwo umyślne.

§ 95 AufenthG – Przepisy karne

(1) Karze do roku pozbawienia wolności lub grzywnie podlega ten, kto

[...]

2. przebywa na terytorium federalnym bez posiadania wymaganego dokumentu pobytowego w rozumieniu § 4 ust. 1 zdanie pierwsze, jeżeli

a) podlega wykonalnemu obowiązkowi opuszczenia terytorium,

b) nie przyznano mu terminu na opuszczenie terytorium kraju lub termin ten upłynął oraz

c) jego wydalenie z terytorium kraju nie zostało zawieszono,

[...].

2.

- 14 Postępowanie należy zawiesić. Zgodnie z art. 267 TFUE należy zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanego dalej „Trybunałem Sprawiedliwości”) o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przedmiocie pytań zawartych w sentencji postanowienia. Pytania te dotyczą wykładni art. 20 TFUE. Ponieważ chodzi o wykładnię prawa Unii, Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania.
- 15 Pytania prejudycjalne są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy i wymagają wyjaśnienia przez Trybunał Sprawiedliwości.
- 16 Dla oceny prawnej przedmiotu zawisłej nadal sprawy, czy skarżącej przysługuje prawo pobytu także za okres przed dniem 23 listopada 2023 r. (data wyroku częściowego), decydujące znaczenie ma to, czy prawo pobytu powstało na podstawie art. 20 TFUE, czy powstaje ono automatycznie z mocy prawa Unii i od którego momentu istnieje.
- 17 Sąd jest przekonany, że prawo krajowe stoi na przeszkodzie wydaniu zezwolenia na pobyt na podstawie ustawy o pobycie na okres przed dniem 23 listopada 2023 r. Do tego momentu istniał interes w deportacji w rozumieniu § 54 ust. 2 pkt 9 AufenthG ze względu na wypełnienie znamion przestępstwa z § 95 ust. 1 pkt 2 AufenthG. Było to aktualne do dnia 23 listopada 2023 r., co oznacza, że wymóg wydania, co do zasady, dokumentu pobytowego zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 AufenthG, nie został spełniony. Sąd jest przekonany, że można było odstąpić od tego dopiero od dnia 23 listopada 2023 r. Z tego powodu wykluczone było również wydanie zezwolenia na pobyt ze względów humanitarnych zgodnie z § 25 ust. 5 AufenthG.

W przedmiocie pytania pierwszego:

- 18 W orzecznictwie krajowym częściowo reprezentowany jest pogląd, że przesłanki prawa pobytu na mocy art. 20 TFUE zachodzą dopiero wtedy, gdy procedura wizowa nie może zostać przeprowadzona uzupełniająco w racjonalny sposób w krótkim, wiarygodnie przewidywalnym czasie,

BVerwG (federalny trybunał konstytucyjny), wyrok z dnia 12 lipca 2018 r. – 1 C 16.17 –, ECLI:DE:BVerwG:2018:120718U1C16.17.0 (= juris, pkt 35); tak samo na przykład OVG Magdeburg (wyższy sąd administracyjny w Magdeburgu), postanowienie z dnia 21 września 2022 r. -3 M 68/22-, ECLI:DE:OVGST:2022:0921.2M68.22.00 (= juris, pkt 12): Nie istnieje prawo pobytu na mocy prawa Unii zgodnie z art. 20 TFUE, jeżeli cudzoziemiec musi opuścić terytorium Unii tylko na krótki, wiarygodnie przewidywalny czas w celu przeprowadzenia procedury wizowej.

- 19 Jako uzasadnienie odwołano się do sprawy K.A. Trybunał orzekł w niej, że zobowiązanie obywatela państwa trzeciego do opuszczenia terytorium Unii na czas nieokreślony byłoby sprzeczne z celem art. 20 TFUE,

TSUE, wyrok z dnia 8 maja 2018 r. – C-82/16 (K.A.) –, ECLI:EU:C:2018:308 (= curia.eu, pkt 57).

- 20 Z powyższego wynika – także dla skarżącej – wniosek odwrotny, że opuszczenie terytorium Unii na krótki, wiarygodnie przewidywalny czas nie wpływa na prawo z art. 20 TFUE i istota tego prawa nie zostaje naruszona.

- 21 Sąd odsyłający ma co do tego wątpliwości. Opierają się one z jednej strony na tym, że Trybunał we wspomnianej sprawie K.A. pozostawił czwarte pytanie prejudycjalne (4. lit. d) bez odpowiedzi, tak więc odwrotny wniosek wyciągnięty przez organ do spraw cudzoziemców i reprezentowany częściowo w orzecznictwie krajowym nie jest niepodważalny. Wyraźnie zapytano tam, czy obowiązek złożenia wniosku [...] w kraju pochodzenia skutkujący tym, że obywatel Unii ewentualnie musi na pewien czas opuścić terytorium Unii Europejskiej jako całości, jest istotnym aspektem. Wyrok ten także wydano w sytuacji faktycznej dotyczącej istniejącego zakazu wjazdu zgodnie z art. 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich.

- 22 Z kolei w sprawie XU Trybunał zdaje się podkreślać, że w przypadku prawa pobytu wynikającego z art. 20 TFUE wystarczające jest ustalenie, że obywatel państwa trzeciego będący członkiem rodziny obywatela Unii nie może uzyskać prawa pobytu na podstawie prawa krajowego lub wtórnego prawa Unii, o ile istnieje okoliczność, że rzeczony obywatel państwa trzeciego oraz tenże obywatel Unii pozostają w takim stosunku zależności, że w razie wydalenia członka jego rodziny będącego obywatelem państwa trzeciego z terytorium Unii ów obywatel Unii byłby zmuszony do opuszczenia terytorium Unii,

TSUE, wyrok z dnia 5 maja 2022 r. – C-451/19 (XU i QP) –, ECLI:EU:C:2022:354 (= curia.eu, pkt 48).

23 Zgodnie z § 5 ust. 2 zdanie pierwsze pkt 1 AufenthG wydanie zezwolenia na pobyt na podstawie § 28 ust. 1 zdanie pierwsze pkt 3 AufenthG w celu łączenia rodzin wymaga, aby obywatel państwa trzeciego wjechał wcześniej do kraju z wymaganą wizą, to znaczy z wizą wydaną w celu łączenia rodzin. Wyjątek istnieje na mocy § 5 ust. 2 zdanie drugie AufenthG wtedy, gdy nie można racjonalnie wymagać uzupełniającego przeprowadzenia procedury wizowej ze względu na szczególne okoliczności danego przypadku. W związku z tym, jeśli organ dojdzie do wniosku, że można racjonalnie wymagać uzupełniającego przeprowadzenia procedury wizowej, w szczególności dlatego, że da się ona wiarygodnie uzupełniająco przeprowadzić w krótkim czasie, udzielenie zezwolenia na pobyt na mocy prawa krajowego jest wykluczone. Tym samym otwiera to zasadniczo zakres stosowania art. 20 TFUE.

24 W tym kontekście należy również zauważyć, że art. 20 TFUE przyznaje związane ze statusem obywatela Unii podstawowe prawo osobiste do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w traktacie i środków przyjętych w celu ich stosowania. Prawo to jest bezwartościowe bez prawa wjazdu na terytorium Unii,

TSUE, wyrok z dnia 27 kwietnia 2023 r. – C-528/21 (M.D.) –, ECLI:EU:C:2023:341 (= curia.eu, pkt 59) i z dnia 22 czerwca 2023 r. – C-459/20 (X) –, ECLI:EU:C:2023:499 (= curia.eu, pkt 30).

25 Ponadto zgodnie z zasadą prawa międzynarodowego, której prawo Unii nie powinno naruszać, państwo członkowskie nie może odmówić swoim obywatelom prawa wjazdu lub pobytu na swoim terytorium; obywatelom tym przysługuje zatem bezwarunkowe prawo pobytu na tym terytorium,

TSUE, wyrok z dnia 22 czerwca 2023 r. – C-459/20 (X) –, ECLI:EU:C:2023:499 (= curia.eu, pkt 41).

W przedmiocie pytania drugiego:

26 W orzecznictwie krajowym przeważa pogląd, że prawo pobytu na mocy art. 20 TFUE powstaje bezpośrednio na mocy prawa Unii, a zatem wymaga jedynie poświadczenia przez organy krajowe,

BVerwG (federalny trybunał konstytucyjny), wyrok z dnia 12 lipca 2018 r. – 1 C 16.17 –, ECLI:DE:BVerwG:2018:120718U1C16.17.0 (= juris, pkt 34): prawo pobytu „sui generis”; OVG Koblenz (wyższy sąd administracyjny w Koblenz), postanowienia z dnia 13 stycznia 2021 r. - 7 D 11208/20 –, ECLI:DE:OVGRLP:2021:0113.7D11208.20.00 (= juris, pkt 24) i z dnia 23 września 2021 r. - 7 A 10337/21 –, ECLI:DE:OVGRLP:2021:0923.7A10337.21.00 (= juris, pkt 9); VG Bremen

(sąd administracyjny w Bremen), wyrok z dnia 30 maja 2022 r. – 4 K 2202/19 –, ECLI:DE:VGHB:2022:0530.4K2202.19.00 (= juris, pkt 36); Fleuß, Unionsbürgerschaft und Freizügigkeit, w: VerwArch 2022, 201(243); także dla Austrii Österr. Oberster Gerichtshof (austriacki sąd najwyższy), wyrok z dnia 13 września 2017 r. – 10 ObS 64/17k –, i z dnia 21 stycznia 2020 r. – 10 ObS 178/19k –, na stronie: ris.bka.gv.at.

- 27 Sąd odsyłający ma co do tego wątpliwości. Skłania się on ku pogładowi, że prawo wynikające z art. 20 TFUE nie powstaje bezpośrednio na mocy prawa Unii, lecz musi najpierw zostać konstytucyjnie przyznane czy udzielone przez organy krajowe.

VG Düsseldorf (sąd administracyjny w Düsseldorfie), wyrok z dnia 29 października 2020 r. – 8 K 5234/19 –, ECLI:DE:VGD:2020:1029.8K5234.19.00 (= juris, pkt 85); podobnie VG München (sąd administracyjny w Monachium), wyrok z dnia 12 października 2021 r. – M 4 K 20.2386-, ECLI:DE:VGMUENC:2021:1012.M4K20.2386.00 (= juris, pkt 102).

- 28 W tym względzie sąd odsyłający uważa, że stwierdził w orzecznictwie Trybunału różnice w odniesieniu do tego, jak powstają prawa pobytu na podstawie prawa Unii.

- 29 W odniesieniu do prawa do zrzeszania się i praw wynikających z art. 6 i art. 7 decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia EWG-Turcja z dnia 19 września 1980 r. (zwanej dalej „decyzją nr 1/80”) Trybunał podkreślił, że tureckiemu pracownikowi „przysługuje prawo pobytu przynajmniej w tym momencie” i że przyznane prawa socjalne z konieczności „pociągają za sobą” to prawo,

TSUE, wyrok z dnia 20 września 1990 r. – C-192/89 (Sevince), ECLI:EU:C:1990:322 (= curia.eu, pkt 29), dot. art. 6 decyzji nr 1/80: w jęz. angielskim „the existence [...] of a right of residence”; w jęz. francuskim: „l’existence [...] d’un droit de séjour”;

- 30 W tym znaczeniu prawo to istnieje również na mocy prawa Unii w przypadku art. 7 decyzji nr 1/80. Na przykład w sprawie Bekleyen stwierdzono: „zakładają nieuchronnie istnienie odpowiadającego im prawa pobytu na rzecz zainteresowanego”,

TSUE; wyrok z dnia 21 stycznia 2010 r. – C-462/08 (Bekleyen), ECLI:EU:C:2010:30 (= curia.eu, pkt 17): w jęz. francuskim: „l’existence d’un droit corrélatif de séjour”, w jęz. angielskim: „necessarily imply the existence of a concomitant right of residence”.

- 31 Także w sprawie Baumbast, która dotyczyła prawa pobytu na podstawie art. 12 dawnego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty, Trybunał stwierdził, że art. 12 rozporządzenia (EWG) nr 1612/68 „pozwala [...] rodzicowi,

który rzeczywiście sprawuje opiekę nad tymi dziećmi – bez względu na jego przynależność państwową – na przebywanie z nimi”,

TSUE, wyrok z dnia 17 września 2002 r. – C-413/99 (Baumbast i R), ECLI:EU:C:2002:493 (= curia.eu, pkt 75).

- 32 Podobnie orzekł w sprawie Chen, która dotyczyła sytuacji transgranicznej. W odniesieniu do dawnego art. 18 traktatu WE i dyrektywy Rady 90/364/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie prawa pobytu Trybunał stwierdził: jeśli prawo Unii przyznaje dziecku prawo pobytu, to „te same przepisy” „umożliwiają [rodzicowi] przebywanie wraz z nim w przyjmującym państwie członkowskim”,

TSUE, wyrok z dnia 19 października 2004 r. – C-200/02 (Zhu i Chen) –, ECLI:EU:C:2004:639 (= curia.eu, pkt 46), w jęz. francuskim: „ces mêmes dispositions permettent au parent”, w jęz. angielskim: „those same provisions allow a parent”.

- 33 Natomiast w sprawie Zambrano Trybunał Sprawiedliwości początkowo ustanowił kryterium negatywne. [Artykuł 20 TFUE] „sprzeciwia się” temu, by państwo członkowskie odmówiło prawa pobytu i zezwolenia na pracę. Zdaniem sądu odsyłającego ma to inny charakter niż wspomniane wcześniej prawa pobytu wynikające z prawa Unii, na przykład z art. 6 i 7 decyzji nr 1/80. Oczywiście prawo to nie powstaje automatycznie, nie jest dorozumiane, nie zezwala bezpośrednio na pobyt, ponieważ państwa członkowskie mogą mieć prawo do odmowy pobytu,

TSUE, wyrok z dnia 8 marca 2011 r. – C-34/09 (Ruiz Zambrano) –, ECLI:EU:C:2011:124 (= curia.eu, pkt 45).

- 34 W sprawie Chavez-Vilchez Trybunał Sprawiedliwości odniósł się również do odmowy przyznania prawa pobytu,

TSUE, wyrok z dnia 10 maja 2017 r. – C-133/15 (Chavez-Vilchez), ECLI:EU:C:2017:354 (= curia.eu, pkt 72): w jęz. angielskim „a refusal of a right of residence”; w jęz. francuskim: „dans le cas d’un tel refus”.

- 35 Jednocześnie pozytywnie sformułowano kompetencje państw członkowskich („stoi on na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie”): „przyznanie prawa pobytu”,

TSUE, wyrok z dnia 10 maja 2017 r. – C-133/15 (Chavez-Vilchez), ECLI:EU:C:2017:354 (= curia.eu, pkt 73, 78); podobnie TSUE, wyrok z dnia 5 maja 2022 r. – C-451/19 (XU i QP) –, ECLI:EU:C:2022:354 (= curia.eu, pkt 48): co do zasady zobowiązuje dane państwo członkowskie do przyznania pochodnego prawa pobytu temu obywatelowi państwa trzeciego.

- 36 W związku z tym pytanie drugie dotyczy tego, czy w kompetencji państw członkowskich leży „przyznanie” prawa pobytu na podstawie art. 20 TFUE, to znaczy, czy prawo to nie powstało już na mocy prawa Unii.

W przedmiocie pytań trzeciego i czwartego:

- 37 Jeżeli prawo pobytu wynika z prawa Unii, sąd odsyłający musi ustalić, od którego momentu ono istnieje.

- 38 Z jednej strony pojawia się pytanie, czy powstanie prawa wymaga złożenia wniosku. Trybunał zdaje się odnosić do takiego wniosku w sprawie K.A.,

TSUE, wyrok z dnia 8 maja 2018 r. – C-82/16 (K.A.) –, ECLI:EU:C:2018:308 (= curia.eu, pkt 57): „[P]rzeciwnie, [...] musi rozpatrzyć ten wniosek i ustalić, czy dany obywatel państwa trzeciego pozostaje z danym obywatelem Unii w stosunku zależności”.

- 39 Możliwe jest jednak również, że prawo pobytu skarżącej powstało już wraz z narodzinami dziecka. Wydaje się również możliwe, że prawo to powstaje dopiero wtedy, gdy zostanie ustalone, że prawo pobytu nie może zostać przyznane na mocy prawa krajowego lub wtórnego prawa Unii, na przykład w drodze uprzedniej decyzji organów krajowych, której wydanie jest obowiązkowe.

- 40 Kwestie te ostatecznie pojawiają się również w przypadku, gdy prawo to nie powstaje na mocy prawa Unii, a jedynie w drodze decyzji krajowej w sprawie powstania prawa na podstawie art. 20 TFUE. Również w tym przypadku należy odpowiedzieć na pytanie dotyczące momentu, od którego prawo ma zostać przyznane z mocą wsteczną.

- 41 Niniejsze postanowienie nie podlega zaskarżeniu.

[...] [podpis]